

Katedra výtvarné výchovy a kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suromar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení Bakalářské práce

Název práce: Fotografie a sociální postavení – vztah mezi dospívajícím a jeho sociálním prostředím zachycený ve fotografii

Práci předložila studentka: Šárka Vamberová

Studijní obor: Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

Posudek oponenta práce: doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

1. Cíl práce

(uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo identifikovat a s oporou v teorii prostřednictvím kvalitativního výzkumu vysvětlit rozdíly ve vizuálním vnímání u raných adolescentů při srovnání skupiny probandů pocházejících ze sociálního prostředí, které hrozí sociálním vyloučením, a skupiny probandů pocházejících ze stabilizovaného sociálního prostředí. Kvalitativní výzkum byl založen na analýze souboru fotografií tvořených a sbíraných samotnými probandy analogovým fotoaparátem, a na analýze reflektivního dialogu nad takto vzniklými fotografiemi. Cíl práce byl splněn v rozsahu a v kvalitě stanovené zadáním.

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

V teoretické části práci Šárka Vamberová vymezuje hlavní oblasti svého badatelského zájmu: vývojová psychologie adolescenta, fotografie a její využití, sociální problematika spojená se sociálním prostředím a analýza expresivního zážitku. Jejich vymezením ve vzájemných vztazích je určeno pracovní pole pro výběr probandů, pro jejich rozlišení do zkoumaných skupin, pro shromáždění potřebných údajů a pro jejich analýzu a vyhodnocení.

Klíčové metody pro sbírání i analýzu údajů pro výzkum autorka přenáší z tzv. vizuální antropologie s názvem fotovoice (sběr fotografií samotnými probandy) a fotoelicitace (rozhovor nad fotografiemi). Vamberová v textu uvádí též konkrétní inspirace, na které svou práci navazuje. Pro výzkum záměrně a zdůvodněně využila analogový typ fotoaparátu.

Výzkum vychází z kontextů inkluzivního vzdělávání, věnuje se žákům, kteří jsou sociálně znevýhodněni a navazuje na zkušenosti autorky z tříleté dobrovolnické práce s dětmi ze sociálně vyloučených lokalit. S tím souvisí pojmy „sociální nestabilita“ (charakteristika prostředí sociálně vyloučených lokalit), a „žák se sociálním znevýhodněním“ (žák se zvláštními vzdělávacími potřebami, které nejsou podmíněny zdravotním znevýhodněním), jimiž je charakterizovaná jedna ze zkoumaných skupin.

Metodou pro zpracování získaných údajů (fotografie, rozhovory) byla analýza expresivního zážitku založená na úpravě Goodmanovy teorie symbolizace pro výzkumy edukace artefaktikou. Autorka úsporně, ale výstižně a se smyslem pro komplexitu výkladu vysvětluje hlavní body tohoto přístupu, které poté respektuje při interpretování fotografických děl (např. výtečné porozumění pro komplexitu tematické komponenty zážitku na s. 100, 107).

Samotný výzkum je originálně koncipovaný a dobře podložený metodicky. Jeho výsledky, podobně jako u každého kvalitativního výzkumu, nemají smysl jako podklad pro zobecnování ze vzorku na populaci (Yinova „sampling logic“), ale pro navržení výkladových (teoretických) konstruktů, které lze replikovat v dalších situacích („replication logic“). V tom je Šárka Vamberová úspěšná a dokládá to nejenom ve svých analýzách, ale též souborem návrhů na další programy výzkumu (s. 105–106).

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

Vzhledem k teoreticko-výzkumnému charakteru práce je tato položka nehodnocena.

4. Formální náležitosti

(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů, příloh atd.):

Formální náležitosti jsou v pořádku.

5. Stručný komentář hodnotitele

(rozsah práce, celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek a zpracování):

Dílo Šárky Vamberové je originálním a podnětným přínosem k utváření specifické výzkumné metodologie založené na principech multidisciplinárního přístupu k arts-based research. Propojení různých disciplín je zde přirozené a podřízené společnému výzkumnému záměru. Souběžně se získáním podnětných poznatků je v této práci prověřován terminologický a metodický aparát, který prokazuje svou funkčnost. Jedná se o nadprůměrně kvalitní přínosné dílo, které svou kvalitou přesahuje nad rámec bakalářské práce.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

(max. 3):

V jinak výstižném výkladu teorie je jedna neobratná i zavádějící věta (s. 33): „Doslovná **exemplifikační** úroveň nám interpretuje obsah díla doslovně.“ Vysvětlete lépe a správně Goodmanovo pojetí doslovné exemplifikace a ilustруйте na konkrétním příkladu z Vaší práce.

7. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově):

Výborně

Datum: 21. 7. 2020

Podpis: doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

Kopie souhlasí s originálem dle čl. 4 odst. 5 Směrnice rektora č. 33/2017

Paedagogická univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
Katedra výtvarné výchovy a kultury
